

Gemeente van de Levende

Dat Krant en Geloof elkaar steeds weer raken, dat weten we goed, hier in de Ontmoetingskerk. En toch worden we er ook steeds weer door verrast: Deze week stond in de krant een interview met oud Premier Dries van Agt²...

- Ach, hij mag wel even in beeld:

Angela Merkel, met 'Wir schaffen das', zij is een heldin. Een heldin voor mensen die nog affiniteit hebben met de waarden van het christendom. Zij is de enige tot nu toe die over dit vraagstuk gesproken heeft in de geest van de Bergrede. Ze heeft wel terugtrekkende bewegingen moeten maken, maar het is toch maar gezegd. De enige die het zo durfde te zeggen. Ze heeft dat met christelijke noties onderbouwd. Ik mis dat in Nederland. Er zijn partijen die zich christelijk noemen. Ik hoor het niet genoeg."

Profiel
Andreas Antonius Maria van Agt, 2 februari 1931 (Geldrop), gehuwd met Eugénie van Krekelberg, drie kinderen
■ 1968-1971 hoogleraar strafrecht en strafprocesrecht in Nijmegen
■ 1971-1977 minister van Justitie
■ 1973-1977 vice-premier in het kabinet-Den Uyl
■ 1977-1982 minister-president in drie opeenvolgende kabinetten
■ 1976-1982 leider van het CDA
■ 1982-1983 lid Tweede Kamer
■ 1983-1987 commissaris van de koningin in Noord-Brabant
■ 1977-1990 ambassadeur van de EG in Tokio
■ 1990-1995 ambassadeur van de EG in Washington
■ 1998-heden activist voor de rechten van 't Palestijnse volk.

Wapenfeiten
■ Smeedde in 1977 in het geheim een coalitie met Hans Wiegel (VVD), nadat de ProDA de grootste partij werd.
■ Wilde in 1972 gratie verlenen aan de Drie van Breda, maar zag daar na zwaar verzet van af.
■ Was verantwoordelijk voor de start van het gedoogbeleid ten aanzien van softdrugs.

U hebt het fietsen – uw passie – moeten opgeven.
„Ik zou het nog kunnen! Zonder twi-
fel. Ik zou het nog heel goed kun-
nen. Maar ik heb ook wel de eerste te-
kenen van ouderdom in mijn lijf.
Voor fietsen betekent dat het vol-
gende: als ik snel door een scherpe
bocht moet, word ik onzeker. En on-
zekerheid is het voorportaal van val-
len. Toen ik dat – dom genoeg – een
keer opbiechte thuis, zei het meisje:
dan is het hierbij afgelopen met fiet-
sen.“ Ach. Mensen van midden

naam een linkse politicus te zijn.
„Het klopt wat u zegt. Uw formulering
is overtuigend, maar was die naam
terecht? Dat is zeer betwistbaar. In ie-
der geval was ik al in het kabinet-Den
Uyl begonnen aan het uit het straf-
recht halen van softdrugs. Dat is hart-
stikke links. Het is maar half gek, ik
wordde door de voordeur-achtendeurpro-
blematiek is ontstaan, met alle wan-
toestanden van dien. In 1976 heb ik als
minister van Justitie het wetsontwerp
ingediend dat ertoe geleid heeft dat er
een zekere decriminalisatie plaats-

worden, van schreeuwers en wij-
seuwers. Over alles en iedereen een
oordeel klaar. Dat stoort mij ontzet-
tend. Het krachtigste besef dat in mij
heeft: mens, besef toch hoe verbaasd
weinig je weet. Hou je gedeisd, wees
bescheiden. Kijk, snuif, denk.“

U klinkt nu bijna als uw generatie-
genoot Jan Terlouw. Wat vond u
van zijn 'vroeger vertrouwden we
elkaar nog'-speech in De Wereld
Draait Door?

„Voorsteld moet worden dat Jan

Heeft u daar intern in het CDA wel
contact over?

„Nee, ik heb al genoeg met mijn
CDA.“

U zegt wel: mijn CDA.
„Voor zover ik weet, betaalt mijn
vrouw de contributie nog.“

Klopt uw hart wel voor het CDA?

„De liefde staat op zes min. Ik was de
eerste lijsttrekker van het CDA. U wilt
dit gesprek vast en zeker niet laten
verworden tot een redactiewisselin-
ge.“

Dries van Agt: „Wat
mij heilig verontst is
het naderbij komende
gevaar van Nexit.“

horen spreken over mijn politieke ja-
ren. Je kunt het geen grote verdienste
noemen dat ik een kabinet overleed
heb gehouden.“

U zegt niet: ik was een goede pre-
mier?

„Nee.“

Waarom niet?

„Waarom wel? Ik ben in leven geble-
ven.“

Als we tegenover Ruud Lubbers

derbij komende gevaar van Nexit,
een vertrek van Nederland uit de EU.
Dat zou een ramp zijn! Ik denk dat je
populisme niet in een vergaarbuk
moet gooien. De Britten waren altijd
al eurosceptisch. Bij Trump - afschu-
welijke man - zie je dat de boze, witte
man in opstand is gekomen.“

Dat zien we in Nederland ook. Ne-
derland is Nederland niet meer,
vinden veel mensen. Het land ver-
liest zijn identiteit.
„Maar wat is die dan? Máxima had ee

In een even prachtige als ongrijpbare breedsprakigheid – zo ging dat bij Van Agt, en zo gaat dat blijkbaar nog steeds - in prachtige breedsprakigheid komen in het interview kriskras tal van onderwerpen aan de orde. Onder andere... gaat het in het interview over de 'Bergrede'. En over politiek bedrijven 'in de geest van de Bergrede'. En hoe wezenlijk dat is voor een samenleving. En dat daar nog maar heel weinig voorbeelden van te geven zijn. "Ik hoor het niet genoeg", stelt Van Agt zorgelijk vast. Samenleven in de geest van de Bergrede – "Ik hoor het niet genoeg".

Wel, als moest het zo zijn... lezen wij vanmorgen hier in deze kerk, de Bergrede. Overigens niet alleen hier in deze kerk - het is niet onze particuliere hobby, vanmorgen. We lezen de Bergrede, gewoon omdat dat zo hoort op deze 4e zondag van Epifanie. Héél de wereldkerk leest vanmorgen de Bergrede

¹ In de Bergrede citeert Jezus Ps. 37, 11: "Wie nederig zijn, zullen het land bezitten en gelukkig leven in overvloed en vrede".

² In diezelfde aflevering van Dagblad Tubantia overigens ook de spannende onthulling dat de Detakerk al die jaren een *Pastorie* heeft gehad. Maar dat is geen thema voor een preek. Dit moeten de kerkrentmeesters maar uitleggen. Of misschien toch de redacteur van Tubantia...

Detakerk verkocht aan projectontwikkelaars

De Detakerk met pastorie aan
de Blijdensteinlaan is verkocht

Volgens de voorlopige plannen
komen in het kerkgebouw 15
appartementen met een woonop-

- die oud Premier van Agt zo mist in het hedendaags debat:

Gelukkig de armen van geest, want voor hun is het Koninkrijk van de Hemel.

Gelukkig de zachtmoedigen, want zij zullen het land bezitten.

Gelukkig wie honger en dorsten naar gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden.

“Ik hoor het niet genoeg”.

Wat we wél hoorden, deze week, dat was een debat over ‘normaal doen’. Wat is ‘normaal’? Wat is ‘normaal’ in dit prachtige land?

Wel, dáárover gaat het precies in de Bergrede.

In de Bergrede wordt een Norm gesteld. Gods Norm.

Voor God is dit normaal:

Gelukkig de armen van geest, want voor hun is het Koninkrijk van de Hemel.

Gelukkig de zachtmoedigen, want zij zullen het land bezitten.

Gelukkig wie honger en dorsten naar gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden.

Er zijn daarbij verschillende vertalingen mogelijk: Ze zullen de *wereld* bezitten. Ze zullen het *land* bezitten. Ze zullen de *aarde* bezitten. In de Bijbel wordt niet zo veel verschil gemaakt tussen ‘het land’ en ‘de aarde’. Nationalisme is de Bijbel vreemd. Uiteindelijk is alle land, heel de aarde, uit op Gods Koninkrijk.

Het is de norm van Gods Koninkrijk die in de Bergrede wordt beschreven.

In Gods Koninkrijk, wereldwijd, hemelsbreed, zal *dit* normaal zijn... omdat het voor God normaal is.

Wie nakomt gaat voorop, bij deze God. Bij hem komt de achtergestelde eerst.

En hij ziet een wereldorde voor zich waarin dat ook werkelijk gebeurt.

Deze norm geldt wereldwijd.

Een ander vertaalpunt om éven bij stil te staan: ‘Gelukkig’.

Gelukkig zullen ze zijn, de mensen die achterop komen. Zo belooft de Bergrede.

De Nieuwe Bijbel Vertaling is, ook na ruim 10 jaar, verrassend op dit punt. Zelfs protestanten waren gewend geraakt aan het woord ‘zalig’.

Maar, vast onbedoeld, raken juist in dit nieuwe woord, ‘gelukkig’, Bijbel en Krant onverwacht eens te meer aan elkaar.

Wie moet bij de gelukkigen van de Bergrede, de achtergestelden die vooropgesteld zullen worden, níet denken aan de zgn. ‘gelukzoekers’ waar de kranten van onze tijd van vol staan. Achtergestelde mensen, uit achtergestelde werelddelen die iets van een belofte hebben gehoord. En die op weg zijn gegaan. Door het water, over de zee...

Het woord ‘gelukzoekers’ is, wonderlijk genoeg, in het huidige maatschappelijke debat geen positief woord. Het pleit tegen je, als je gelukzoeker bent. ‘Gelukzoekers’ zijn in West Europa rechteloos.

Maar in de Bergrede wordt duidelijk dat juist ‘gelukzoekers’ voor de volle honderd procent voldoen aan de norm van het Koninkrijk.

Gelukkig zijn, wie honger en dorsten naar gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden.

Nog één vertaalpuntje ten slotte: ‘Zij zullen het land bezitten...’

Zo vertaalt de NBV. En dat is mooi vertaald. De oude vertaling sprak van ‘beërven’, en dat was ook mooi. Maar het lijken twee verschillende vertalingen – ‘beërven’ of ‘bezitten’

Het woord dat Jezus hier gebruikt heeft oude wortels. Het gaat terug op de belofte aan aartsvader Abraham. Abraham wordt nageslacht beloofd. En een land voor dat nageslacht. Het land van Gods belofte. Jouw nageslacht zal het beërven/bezitten.

Het is dít woord dat het Godsvolk in de woestijn overeind gehouden heeft. Jullie zullen een land beërven... bezitten... ‘In bezit nemen’ – zo kan het ook worden vertaald.

Dat gebeurt tenslotte onder Jozua (die oudtestamentische ‘Jezus’).

En precies die dubbelheid van dat woord is zo mooi. De Israëlieten ‘nemen’ het land Kanaän ‘in bezit’, zo wordt in het Bijbelboek Jozua keer op keer verteld. Maar bij elke stap die je doet in dat land besef je dus: geërfd, geërfd, geërfd... Van God geërfd... Het is niet van mij... ik ben slechts erfgenaam. Dat relativeert alle imperialisme. Alle klank van brute egoïstische verovering.

Beërven, bezitten, in-bezit-nemen. Het is éénzelfde woord.

En dát woord, met al die dubbelheid, wordt door Jezus gebruikt in de Bergrede.

En precies door de dubbelheid van betekenis doorbreekt dit woord juist alle vrijblijvendheid.

De Bergrede is niet alleen een belofte. Het zijn niet alleen mooie woorden. Het is ook concrete profetie. We mogen er ook een waarschuwing in horen.

Als wij, niet alleen in het debat, maar vooral in de concrete verdeling van de rijkdommen van deze aarde...

als wij niet eindelijk ernst gaan maken met het woord dat de zachtmoedigen de aarde zullen beërven, dan gaat de keerzijde van dat woord onontkoombaar ernst maken met ons, namelijk, die andere vertaalmogelijkheid: de armen nemen het land in bezit.

Het is Jezus zelf die het zegt. Het is de norm van Gods Koninkrijk. En daarmee onontkoombaar de enige norm voor deze wereld – voor elk land:

“Gelukkig de armen, ze nemen het land in bezit.”

Voor God... is níets... normaler... dan dat.

Amen